

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

02 august 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nadejda Toma,

Judecători

Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

Victor Boico,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 31 martie 2022, în privința inculpatului

Mantu Dumitru XXXXXX

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>24.07.2020 - 19.11.2021,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>10.12.2021 - 31.03.2022,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>26.05.2022 - 02.08.2022.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal lărgit,

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 19 noiembrie 2021, Mantu Dumitru a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la 3 ani închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 3 ani.

De la inculpat s-au încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 85 lei.

2. Instanța de fond a constatat că la 01 ianuarie 2018, aproximativ ora 01.00, inculpatul Mantu Dumitru, fiind de comun acord cu alte persoane în a căror privință cauzele penale au fost disjuse în două procese separate, precum și alte persoane neidentificate, fiind în preajma casei de cultură din XXXXX, XXXXX, adică într-un loc care prin natura sa și destinația lui este întotdeauna accesibil publicului, din intenții huliganice, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, încălcând grosolan ordinea publică, exprimând o lipsă vădită de respect față de

societate și obrăznicie deosebită, exprimându-se cu cuvinte necenzurate ce înjosesc onoarea și demnitatea, în mod intenționat, în prezența mai multor persoane, având un comportament agresiv, fără careva motive întemeiate, au inițiat un conflict cu Lucaș Vasile și Lucaș Anastasia, după care, continuând acțiunile huliganice, intenționat, i-au agresat fizic și i-au aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului.

Astfel, în rezultatul acțiunilor huliganice, părții vătămate Lucaș Anastasia, conform raportului de expertiză judiciară nr. 201811D0268 din 14.08.2018, i-au fost cauzate dureri fizice, precum și leziuni corporale: excoriații pe frunte, echimoză pe antebrațul drept, care se califică ca vătămări corporale neînsemnate, iar părții vătămate Lucaș Vasile, conform raportului de expertiză judiciară nr. 201811D0267 din 14.08.2018, i-au fost cauzate leziuni corporale: traumă cranio-cerebrală, manifestată prin comotie cerebrală, plagă contuză pe nas, fractura osului nazal, echimoze periorbital bilateral, ce se califică ca vătămări corporale ușoare.

Instanța a statuat că cumulul probelor administrate dovedesc integral vinovăția inculpatului și i-a încadrat acțiunile în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă *grosolan* ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, precum și acțiunile care, prin conținutul lor se deosebesc printr-un *cinism* sau obrăznicie deosebită, săvârșite de mai multe persoane.

La stabilirea pedepsei, instanța a reținut că inculpatul a săvârșit o infracțiune gravă, anterior a mai fost condamnat, antecedentul penal fiind stins, nu este angajat în câmpul muncii, concluzionând că urmează a-i fi aplicată o pedeapsă neprivativă de libertate, or, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea pe viitor a săvârșirii unor fapte similare.

3. Procurorul în Procuratura raionului Cahul, Vîhodeț Inna, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată pedeapsa de 1 an închisoare, cu executare.

Apelanta a invocat că la stabilirea pedepsei inculpatului, prima instanță nu a luat în considerație caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite.

Or, instanța de fond a făcut o concluzie subiectivă și neargumentată în partea ce ține de aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, deoarece apărarea nu a prezentat probe, care ar demonstra posibilitatea corectării inculpatului prin stabilirea unei perioade de probațiune.

3.1. A declarat apel și avocata Reșulschi Galina, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Apelanta a indicat că probele examinate în cadrul cercetării judecătorești nu indică asupra comiterii de către inculpat a infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Declarațiile părților vătămate ridică dubii și nu coroborează cu declarațiile martorilor Coadă M., Coadă V. și Cațavelea A., precum și cu declarațiile inculpatului.

Mai mult, instanța de fond nu a dat o apreciere contradicțiilor dintre declarațiile martorilor, care au confirmat că au fost influențați de partea vătămată, pentru a depune declarații în favoarea ei.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Cahul din 31 martie 2022, apelul procurorului a fost respins ca nefondat, apelul avocatei Reșulschi Galina a fost admis și pronunțată o nouă hotărâre, după cum urmează:

„Se casează parțial sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 19 noiembrie 2021, pronunțată în cauza penală privindu-l pe Mantu Dumitru Ion învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, în latura penală, **în partea stabilirii pedepsei cu emiterea hotărârii noi:**

Mantu Dumitru declarat vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, în conformitate cu art. 2 alin. (4) al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 243 din 24 decembrie 2021, se eliberează Mantu Dumitru de pedeapsa penală cu încetarea procesului penal”.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că prima instanță corect a constatat că inculpatul a săvârșit infracțiunea imputată, reieșind din probele administrate, examinate în ședință de judecată și verificate în instanța de apel.

Astfel, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă **grosolan** ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, precum și acțiunile care, prin conținutul lor se deosebesc printr-un **cinism** sau obrăznicie deosebită, săvârșite de mai multe persoane.

Conform art. 389 alin. (4), pct. 2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă **cu stabilirea pedepsei și cu eliberarea de executarea ei** în cazul amnistiei, conform art. 107 din Codul penal.

Totodată, reieșind din criteriile de individualizare a pedepsei penale stipulate în art. 75 Cod penal, și scopul pedepsei penale prevăzut la art. 61 Cod penal, instanța de fond corect i-a stabilit inculpatului pedeapsă sub formă de închisoare, pe termen de 3 ani, cu suspendarea condiționată a executării acesteia, în temeiul art. 90 Cod penal.

Însă, inculpatul urmează **să fie eliberat de la executarea pedepsei** stabilite, din următoarele considerente.

Potrivit art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Conform art. 1 alin. (1) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021, prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluat psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2-5, 7, 8.

Potrivit art. 2, alin. (1), (3) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021, procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr. 985/2002 prevede drept pedeapsa principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de urmărire penală sau ce de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. (3) Încetarea procesului penal

conform alin. (1) și (2) are loc cu acordul scris al persoanei bănuite, învinuite sau inculpate. (4) În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin. (1)-(3) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art. 1 și nu cade sub incidența art.

În instanța de apel, inculpatul și apărătorul acestuia au înaintat o cerere scrisă privind aplicarea amnistiei și încetarea procesului penal.

Infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal nu se regăsește în numărul infracțiunilor, în cazul săvârșirii cărora nu poate fi aplicat actul de amnistie, menționate în art. 6 din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021. Totodată, au fost respectate prevederile art. 1 și 2 din prezenta Lege și, la caz, în privința inculpatului fiind posibilă aplicarea actului de amnistie.

Argumentele procurorului că prevederile Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021 *se aplică doar la judecarea cauzei în prima instanță și în instanța de apel* sunt nefondate.

Or, Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021 nu stipulează expres că amnistia poate fi aplicată exclusiv la judecarea cauzei în prima instanță, ci reglementează aplicarea acesteia la judecarea cauzei.

Respectiv, la examinarea cauzei penale în ordine de apel, instanța de apel urmează să se expună asupra chestiunilor de fapt și de drept, prevăzute de art. 385 Cod de procedură penală, inclusiv și stabilirea pedepsei inculpatului, afirmațiile acuzării în acest sens urmând a fi respinse, nefiind întemeiate legal.

5. Procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, declară recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurentul invocă că potrivit art. 389 alin. (1), (4) pct. 2), (6) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată. Sentința de condamnare se adoptă: 2) cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art. 107 din Codul penal și în cazurile prevăzute în art. 89 alin. (2) lit. a), b), c), e), f) și g) Cod penal. La adoptarea sentinței de condamnare cu liberarea de pedeapsă sau, după caz, sentinței de condamnare fără stabilirea pedepsei, instanța argumentează în baza căror temeiuri, prevăzute de Codul penal, adoptă sentința dată.

Însă, instanța de apel, în mod neclar a încetat procesul penal în temeiul prevederilor art. 1 și 2 al Legii privind amnistia nr. 243 din 24.12.2021, adică „cu liberarea de pedeapsa penală cu încetarea procesului penal”, soluție ce nu corespunde prevederilor art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală.

Astfel, motivarea soluției instanței de apel contrazice dispozitivul hotărârii și acesta este expus neclar.

Potrivit părții descriptive a deciziei, instanța de apel nu și-a argumentat soluția privind încetarea procesului penal.

Prin dispozitivului deciziei, instanței de apel a dispus: „*Se casează parțial sentința .... în partea stabilirii pedepsei cu emiterea hotărârii noi: ...se eliberează Mantu Dumitru de pedeapsa penală cu încetarea procesului penal.*”

Adică, au fost emise soluții contrare, prima - prevăzută la art. 389 Cod de procedură penală - sentința de condamnare, cu posibila aplicare a prevederilor pct. 2 din alin. (4) și în continuare, contrar celor dispuse, instanța de apel a dispus „*încetarea procesului penal*”. Și a doua soluția prevăzută la art. 391 Cod de procedură penală - sentința de încetare a procesului penal.

Mai mult, în conformitate cu Hotărârea Curții Constituționale nr. 25 din 12.08.2021, publicat în Monitorul Oficial al RM nr.212-218 din 10.09.2021, art. 164, în vigoare din 12.08 2021 cuvântul „*grosolan* ” și textul „*cinism sau* ” au fost declarate neconstituționale.

Însă, instanțele de fond și de apel, în hotărârile adoptate au menținut acești indicii calificativi la încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, acestea urmând a fi excluse.

Totodată, cauza penală s-a aflat la etapa Căilor ordinare de atac, Apelul, când nu se judecă cauza, ci se judecă apelurile, fiind deja depășită faza judecării cauzei în prima instanță potrivit capitolelor I și III din Titlu II „Judecata” din Partea specială a Codului de procedură penală.

Conform prevederilor Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova din 23 decembrie 2021, este stipulat că prevederile acesteia se aplică la etapa judecării cauzei, art. 2 alin. (1) din Legea nr.243/2021.

Astfel, la etapa judecării apelului, după cercetări judecătorești și dezbateri, nu este posibilă încetarea procesului penal în temeiul legii cu privire la amnistie, conform art. 107 Cod penal, dar pronunțarea sentinței de condamnare cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei.

Instanța de apel, însă, a respins apelul procurorului fără a se expune asupra argumentelor invocate, care se referă la scopul de restabilire a echității sociale, educarea inculpatului și prevenirea de comiterea noi infracțiuni de către ultimul, având în vedere cazier contravențional, caracteristica negativă a inculpatului, că inculpatul anterior a comis infracțiunea fiind condamnat prin sentința Judecătoriei Cahul din 26.01.2018 în baza art.186 alin. (2) Cod penal la amendă în mărime de 160 unități convenționale.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, când acesta este expus neclar.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul Penal lărgit atestă că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Potrivit art. 413 alin. (1) Cod de procedură penală, la judecarea apelului *se aplică regulile generale* pentru judecarea cauzelor în primă instanță, cu excepțiile prevăzute în Partea specială titlul II capitolul IV secțiunea 1. Conform art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin. (2), și pronunță o nouă hotărâre, *potrivit modului stabilit, pentru prima instanță*. În corespundere cu art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală. Conform art. 7 alin. (6) Cod de procedură penală, Hotărârile Curții Constituționale privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sunt obligatorii pentru instanțele de judecată. Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Totodată, conform art. 1 alin. (1), art. 7 alin. (1) – (8) Cod de procedură penală, procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești desfășurată *în conformitate* cu prevederile prezentului cod, *exceptând doar situațiile când prioritate au reglementările internaționale sau când unele prevederi legale sunt declarate neconstituționale*. Potrivit art. 2 alin. (4) Cod de procedură penală, normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate *numai cu condiția includerii lor* în prezentul cod.

Astfel, în corespundere cu art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei. Potrivit art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit amnistia. Conform art. 285 alin. (2) și (7) Cod de procedură penală, încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art. 275 pct. 4)–9) din prezentul cod. Încetarea urmăririi penale și liberarea persoanei de răspundere penală *nu pot avea loc contrar voinței acesteia. În acest caz, urmărirea penală continuă*. Potrivit art. 350 alin. (1) Cod de procedură penală, dacă *în ședința preliminară* s-au constatat temeiurile prevăzute în art. 332, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. Conform art. 332 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 285 alin. (2), instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. În cazul prevăzut la art. 275 pct. 4), încetarea procesului penal *nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit*. Potrivit art. 384 alin. (1), (3) și (4) Cod de procedură penală, instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului prin adoptarea sentinței *de condamnare*, de achitare sau de încetare a procesului penal. Sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată. Conform art. 389 alin. (1) și (4) pct. 2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai

în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată. Sentința de condamnare se adoptă **cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei** conform art. 107 din Codul penal. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1), 2) și 5), alin. (4) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului. Partea descriptivă a sentinței de încetare a procesului penal trebuie să conțină descrierea și motivarea temeiurilor pentru încetarea procesului penal. Conform art. 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate **constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului**. În caz dacă instanța îl găsește pe inculpat vinovat, **dar îl liberează de pedeapsă** pe baza prevederilor respective ale [Codului penal](#), ea este datoare să menționeze aceasta în dispozitivul sentinței. Potrivit art. 396 pct. 2) Cod de procedură penală, dispozitivul sentinței de încetare a procesului penal trebuie să cuprindă dispoziția de încetare a procesului penal și motivul pe care se întemeiază încetarea procesului.

Potrivit jurisprudenței naționale, apelul este o cale de atac ordinară, pentru ca pricina să fie supusă unei noi judecăți, în vederea reformării hotărârii nedefinitive. Apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, **provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept**. Apelul este și o cale de reformare a hotărârii. În cazul admiterii lui, hotărârea atacată este desființată integral sau în parte, iar cauza va primi o nouă rezolvare în instanța de apel. În baza apelului se face o nouă judecată în fond a cauzei, apreciindu-se probele din dosar, utilizându-se și posibilitatea administrării de noi probe (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 - Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel, pct. 1.*).

În corespundere cu art. 1 alin. (4) din Legea nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, **aplicarea amnistiei față de persoanele inculpate se decide de instanța de judecată, la faza de judecare a cauzei**. Art. 2 alin. (1) și (4) prescriu că, procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr. 985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin. (1) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art. 6.

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, potrivit descriptivului și dispozitivului deciziei contestate (*pct. 4. din decizie*):

a) a concluzionat în descriptiv că: „Conform art. 389 alin. (4), pct. 2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă **cu stabilirea pedepsei și cu eliberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art. 107 din Codul penal...**, inculpatul urmează să fie

eliberat de la executarea pedepsei stabilite, din următoarele considerente...”, însă în dispozitiv s-a contrazis, dispunând sumar și neclar că: „...se eliberează Mantu Dumitru de pedeapsa penală cu încetarea procesului penal”;

b) dispunând, neclar și divergent în dispozitiv că: „Mantu Dumitru declarat vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, în conformitate cu art. 2 alin. (4) al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 243 din 24 decembrie 2021, **se eliberează Mantu Dumitru de pedeapsa penală cu încetarea procesului penal**”, nu a respectat procedura de aplicare a actului de amnistie prevăzută de normele Codului de procedură penală, enunțate supra.

Ori, art. 2 alin. (4) Cod de procedură penală prevede clar că normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate **numai cu condiția includerii lor** în prezentul cod.

Prin urmare, normele cu caracter procesual din respectiva Lege cu privire la amnistie, sunt aplicabile doar în măsura în care nu contravin Codului de procedură penală.

Astfel, consecutivitatea prescripțiilor din art. 1 alin. (1), 7 alin. (1) – (8), 2 alin. (4), 275 pct. 4), 285 alin. (2) și (7), 350 alin. (1), 332 alin. (1) și (5), 384 alin. (1), (3) și (4), 389 alin. (1) și (4) pct. 2), 394 alin. (1) pct. 1), 2) și 5), 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, atestă clar și concludent că încetarea procesului penal în cazul amnistiei poate fi dispusă doar de instanța de fond, și doar la faza ședinței preliminare, când inculpatul consimte (art. 350 alin. (1), 332 alin. (1) CPP).

Ulterior însă, dat fiind că **procedura continuă în mod obișnuit** (art. 332 alin. (5) CPP), instanțele **de fond și de apel** (art. 413 al. (1), art. 415 al. (1) pct. 2), 419 CPP), hotărăsc asupra învinuirii înaintate inculpatului și aplicarea actului de amnistie doar prin adoptarea **sentinței sau deciziei, de condamnare**, când vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, iar în dispozitiv - **cu constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei** (art. 384, 389 alin. (1) și (4) pct. 2), 394, 395 CPP).

În același timp, art. 391 Cod de procedură penală (**Sentința de încetare a procesului penal**), **nu prevede** că, după ce procedura continuă în mod obișnuit și instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului, ea va adopta **o sentință de încetare** a procesului penal **în cazul aplicării actului amnistiei**, cât, de altfel, și a prescripției.

Ori, aceste două cazuri de nereabilitare a persoanei, spre deosebire de celelalte situații similare, regăsite în art. 391 Cod de procedură penală, sunt soluționate, după faza ședinței preliminare (art. 332 al. (5), 384 CPP), doar în cadrul adoptării unei **sentințe sau deciziei (instanței de apel) de condamnare**, în virtutea esenței sale procedurale și a specificului de a hotărî asupra învinuirii formulate inculpatului **în condițiile prescrise la art. 389, 394 alin. (1) și (2) și 395 Cod de procedură penală**, spre deosebire de cele prevăzute în art. 394 alin. (4) și 396 Cod de procedură penală, adică cele proprii unei sentințe de încetare.

Mai mult, prevederile de drept enunțate nu sunt declarate neconstituționale și nici nu contravin reglementărilor internaționale, pentru a fi exceptate și omise, deci urmează a fi aplicate întocmai (art. 1 al. (1), art. 7 al. (1) – (8) CPP);

c) nu s-a pronunțat sub nicio formă dacă Hotărârea Curții Constituționale nr. 25 din 12.08.2021, prin care au fost declarate neconstituționale cuvintele „*grosolan*”

și textul „*cinism sau*” din articolul 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, are incidență asupra speței de pe rol sau nu, inclusiv, în raport și cu prevederile din art. 7 alin. (6) Cod de procedură penală, că *Hotărârile Curții Constituționale privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sunt obligatorii pentru instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.*

Astfel, împrejurările enunțate relevă, în mod clar și evident, că instanța de apel nu a judecat apelurile de pe rol în conformitate cu rigorile prevăzute de lege, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit,

d e c i d e:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, casează total decizia Curții de Apel Cahul din 31 martie 2022, în privința inculpatului Mantu Dumitru XXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 26 august 2022.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Boico